

Sabina Ziarnik
nauczyciel języka polskiego
Zespół Szkół w Łobżenicy

Scenariusz lekcji otwartej języka polskiego

Temat: Tajemnice gwary krajeńskiej – escape room.

Klasa: 3a

Czas trwania: 45 minut

Data: 04.11.2024 r.

Cele lekcji:

Ogólne:

- utrwalenie i poszerzenie wiadomości nt. gwary krajeńskiej
- rozbudzanie zainteresowania własnym regionem, jego tradycjami i słownictwem
- budzenie refleksji nad gwarą krajeńską jako nośnikiem historii, tradycji i wartości naszych przodków

Szczegółowe:

Uczeń:

- rozwiązuje zagadki
- tłumaczy i rozumie znaczenie słów w gwarze krajeńskiej
- tworzy własne teksty, wykorzystując słownictwo gwarowe
- efektywnie pracuje w grupie

Metody nauczania:

- objaśnienie/wyjaśnienie
- escape room
- technika zdań niedokończonych

Formy pracy:

- indywidualna
- zbiorowa
- grupowa

Środki dydaktyczne:

- koperty z zadaniami, pisaki szpiegowskie, smartfony, laptop, aktywna tablica, prezentacja multimedialna, podręczny słowniczek gwary krajeńskiej utworzony ze słownictwa zebranego przez uczniów, „Mały słownik gwary krajeńskiej”

Przebieg lekcji:

I. FAZA WSTĘPNA

1. Przed wejściem do klasy – nauczyciel poleca uczniom, aby po wejściu do sali połączyli się w grupy oraz zajęli miejsca przy odpowiednio przygotowanych stolikach.
2. W klasie – nauczyciel wita gości oraz uczniów; sprawdza obecność, podaje temat i cele lekcji.

II. FAZA REALIZACYJNA

1. Nauczyciel przedstawia zasady gry escape room:
 - Uczniowie pracują w grupach. Zadania dla zespołów są takie same.
 - Należy rozwiązać 5 zadań w ciągu 20 minut. Zagadki nie łączą się ze sobą (rozwiązanie jednej nie prowadzi do kolejnego miejsca).
 - Rozwiązanie każdego zadania należy przedstawić nauczycielowi do weryfikacji. Za poprawną odpowiedź grupa otrzymuje 1 punkt i kolejną kopertę z zagadką. Ogółem można zdobyć 5 punktów.
 - Po odgadnięciu wszystkich zagadek każda drużyna otrzymuje kartonik z literką. Przedstawiciele grup wspólnie układają z nich hasło - rozwiązanie zagadki.
2. Nauczyciel nakreśla tło fabularne:
 - Drodzy Uczniowie!
Jesteście grupą badaczy językowych, którzy trafili do starego domu na Krajinie. W domu tym mieszkał znany lingwista, który całe życie poświęcił badaniu gwary krajeńskiej. Ludzie powiadają, że zaginął w tajemniczych okolicznościach, pozostawiając po sobie wiele zagadek i tajemnic w różnych częściach domu. Waszym zadaniem jest rozwiązanie tych zagadek. Dzięki temu, dowiecie się, co się stało z uczonym, gdzie przebywa. Spieszcie się. Na rozwiązanie tajemnicy i opuszczenie chaty macie tylko 20 minut. Po tym czasie chata zniknie, a wy razem z nią;)
3. Uczniowie rozwiązują zagadki przygotowane w kopertach – praca w grupach.
4. Zakończenie gry – przedstawiciele grup układają hasło (SKLEP).

5. Chętna osoba, korzystając z „Małego słownika gwary krajeńskiej”, wyjaśnia znaczenie słowa (PIWNICA ZIEMNA).
6. Nauczyciel wyświetla na tablicy zdjęcie ukazujące miejsce, w którym przebywa bohater gry i odczytuje opis piwnicy ziemnej w gwarze krajeńskiej.

III. FAZA PODSUMOWUJĄCA

1. Nauczyciel prosi chętnych uczniów o przedstawienie odpowiedzi do wybranych zadań.
2. Uczniowie dokończają zdania: *Dzisiaj nauczyłem się ...*, *W trakcie zajęć czułem ...*, *Podobało mi się ...*, *Nie podobało mi się ...*
3. Nauczyciel podkreśla, że w dobie globalizacji lokalne tradycje i języki są zagrożone zanikiem. Zachęca do dalszego zgłębiania kultury regionu i pielęgnowania gwary krajeńskiej.
4. Pochwalenie uczniów za pracę i podziękowanie za udział w lekcji.

Bibliografia:

Kęcińska-Kaczmarek J., *Mały słownik gwary krajeńskiej*, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krajna Złotowska”, Złotów-Wielki Buczek 2017.

Kęcińska-Kaczmarek J., *Opowiedz mi, busiu. Wiersze, scenariusze obrzędów ludowych w gwarze krajeńskiej*, Wydawnictwo Media Zet, Piła 2021.

Polonistyczna dydaktyka ogólna, pod red. Jolanty Fiszbak, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2019.

Rybakowska A., *Jak przygotować escape room?*, „Biblioteka w Szkole”, 2024, nr 6, s. 7-11.

Rybakowska A., *Nasza klasowa paczka – konspekt zajęć z wykorzystaniem metody escape roomu*, „Biblioteka w Szkole”, 2024, nr 6, s. 26-28.

Ziarnik S., *Żywotność gwary i kultury na Krajinie (na przykładzie zbiorów Muzeum Kultury Ludowej w Osieku nad Notecią i gwarowych opowieści o tradycjach regionu)*, Praca magisterska napisana pod kierunkiem prof. Marii Pająkowskiej-Kensik, Bydgoszcz 2004.